

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ЛЬВІВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІЗНЕСУ ТА ПРАВА»**

**НАУКОВІ ЗАПИСКИ
ЛЬВІВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІЗНЕСУ ТА ПРАВА**

ВИПУСК 34

СЕРІЯ ЕКОНОМІЧНА. СЕРІЯ ЮРИДИЧНА

Збірник наукових праць
з економічних та юридичних наук

Львів
2022

ISSN: 2663-0117

УДК: 336 (075.8)

34 (075.8)

Н 34

У збірнику опубліковано результати наукових досліджень професорсько-викладацького складу та співробітників Львівського університету бізнесу та права, а також інших українських вищих навчальних закладів, в яких висвітлено проблемні аспекти досліджень у галузі економічних та юридичних наук.

Наказами Міністерства освіти та науки України № 1301 від 15.10.2019 та № 1643 від 28.12.2019 «Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична» включено до переліку фахових видань України (категорія «Б»), у яких можна публікувати результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата економічних та юридичних наук.

Свідоцтво про державну реєстрацію: серія КВ № 14346-3317Р від 14.08.2008 р.

Мови видання: українська, німецька, англійська, польська (змішаними мовами)

Тематична спрямованість журналу: висвітлення наукових досліджень у галузях правознавства, економіки, філософії, журналістики та інформатики

Збірник представлено в міжнародних наукометричних базах даних, репозиторіях і пошукових системах: CiteFactor – Academic Scientific Journal (з 2018 р.), Google Scholar (з 2016 р.), OpenAIRE (з 2018 р.), Scientific Periodicals Ukraine Vernadsky National Library of Ukraine (з 2009 р.) та ін.

Рекомендовано до друку Вченою радою Львівського університету бізнесу та права (протокол № 2 від 29.09.2022 року)

Головний редактор: Ю. Півоварські, доктор юридичних наук, професор

Редакційна колегія:

Л. І. Сопільник, доктор юридичних наук, доктор технічних наук, професор, Заслужений винахідник України; В. Л. Оргинський, доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України; Л. А. Янковська, доктор економічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України; С. В. Глущенко, доктор юридичних наук, Заслужений юрист України; В. В. Сердюк, доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України; О. М. Балинська, доктор юридичних наук, професор; Н. П. Бортник, доктор юридичних наук, професор; Т. З. Гарасимів, доктор юридичних наук, професор; М. В. Косюта, доктор юридичних наук, професор; Л. Г. Чистоклетов, доктор юридичних наук, професор; І. В. Зозуля, доктор юридичних наук, професор; В. Порада, доктор юридичних наук, професор; В. Віцен, доктор юридичних наук, професор; В. В. Костицький, доктор юридичних наук, професор; Р. Л. Сопільник, доктор юридичних наук, професор; О. Г. Комісаров, доктор юридичних наук, професор; Н. Ю. Мельничук, доктор юридичних наук, професор; Р. Я. Заяць, доктор юридичних наук, доцент; С. В. Слінько, доктор юридичних наук, професор; Ж. В. Завальна, доктор юридичних наук, професор; Р. І. Крамар, кандидат юридичних наук, доцент; Ю. І. Семчук, кандидат юридичних наук; Ж. В. Семчук, доктор економічних наук, професор; Ф. В. Горбонос, доктор економічних наук, професор; Л. Сулковські, доктор економічних наук, професор; М. Матія, доктор економічних наук, професор; С. В. Князь, доктор економічних наук, професор; Н. Г. Георгіаді, доктор економічних наук, професор; Р. З. Патора, доктор економічних наук, професор; Л. Т. Шевчук, доктор економічних наук, професор; В. М. Юзевич, доктор фізико-математичних наук, професор; В. Я. Брич, доктор економічних наук, професор; М. І. Козоріз, доктор економічних наук, професор; Ю. В. Пинда, доктор економічних наук, професор; В. В. Скупейко, доктор економічних наук; І. В. Петрик, доктор економічних наук; О. Ю. Бочко, доктор економічних наук, професор; Н. Ф. Павленчик, доктор економічних наук, доцент; Р. М. Скриньковський, кандидат економічних наук, професор; С. Ружинська, кандидат економічних наук, доцент; Б.-П.О. Кошовий, кандидат економічних наук; Ю. О. Романишин, кандидат історичних наук, доцент.

Рецензенти:

М. А. Микитюк, доктор юридичних наук, доцент;
О. Г. Яновська, доктор юридичних наук, професор;
Л. Г. Ліпич, доктор економічних наук, професор;
М. І. Пітюлич, доктор економічних наук, професор;
Л. М. Федоришина, доктор економічних наук, доцент.

Адреса редакції університету: 79021, м. Львів, вул. Кульпарківська, 99; тел. (032) 292-78-50. Офіційний веб-сайт видання <https://nzlubp.org.ua>.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв, назв підприємств, організацій, установ та іншої інформації несуть автори статей. Висловлені у цих статтях думки можуть не збігатися з поглядами редакційної колегії і не покладають на неї ніяких зобов'язань. Передруки і переклади можливі лише за згодою авторів і редакції.

© Львівський університет бізнесу та права, 2022

Хомутенко В. П.
*к.е.н., професор,
судовий експерт*

<https://orcid.org/0000-0002-7204-7209>

Хомутенко А. В.
*д.е.н., професор, професор кафедри фінансів,
Одеський національний економічний університет*
<https://orcid.org/0000-0002-7176-9613>

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУДОВО-ЕКСПЕРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

JEL Classification: K 42
SECTION "LAW": Право

Анотація. У статті актуалізовано необхідність покращення фінансового забезпечення судово-експертної діяльності. Визначено функції, які виконує управління фінансовим забезпеченням (забезпечувальна, регулятивна, соціальна, контрольна). Стверджується, що фінансове забезпечення діяльності науково-дослідних судово-експертних установ становить підґрунтя для виконання поставлених перед ними завдань та прийнятих зобов'язань. Визначено, що в процесі фінансування науково-дослідних судово-експертних установ застосовуються методи кошторисного фінансування. Наведене визначення термінів «кошторисне фінансування», «бюджетна програма», «кошторис». Встановлено, що бюджетне фінансування, яке є однією з форм фінансового забезпечення науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України, відбувається за окремою бюджетною програмою. Проаналізовано данні щорічних звітів про виконання паспорта бюджетної програми КПКВК 3601070 «Проведення судової експертизи і розробка методики проведення судових експертиз». Виявлено недостатність фінансових ресурсів для розвитку інвестиційної інфраструктури судової експертизи. Обґрунтовано необхідність оновлення матеріально-технічного забезпечення експертних установ. З'ясовано, що незалежно від відомчої підпорядкованості, судові експерти усіх науково-дослідних судово-експертних установ не отримують гідну оплату праці. Доведено, що однією з причин цього є невиконання вимог ст. 18 Закону України «Про судову експертизу», дія якої щороку призупиняється законами про Державний бюджет України. Встановлено, що Європейська комісія з питань ефективності правосуддя звертає увагу на те, що робота експерта має обґрунтовано та належним чином винагороджуватися. Відмічено, що надходження від надання платних послуг є одним із джерел фінансового забезпечення науково-дослідних судово-експертних установ. Аргументовано необхідність зміни підходів до розрахунку вартості платних послуг. Розроблено концептуальну схему інституційних засад організації фінансового забезпечення судово-експертної діяльності.

Ключові слова: **судова експертиза, фінансове забезпечення, фінансування, матеріально-технічне забезпечення.**

Annotation. The article updates the need to improve the financial support of forensic expert activity. The functions performed by the management of financial support (security, regulatory, social, control) are defined. It is claimed that financial support for the activities of

scientific research forensic institutions is the basis for the fulfillment of the tasks set before them and the accepted obligations. It was determined that in the process of financing scientific and research forensic institutions, methods of estimated financing are used. The definition of the terms "estimated financing", "budget program", "estimate" is given. It has been established that budget financing, which is one of the forms of financial support of scientific research institutions of forensic examinations of the Ministry of Justice of Ukraine, takes place under a separate budget program. The data of the annual reports on the implementation of the passport of the budget program 3601070 "Conducting forensic examinations and developing the methodology of conducting forensic examinations" were analyzed. The lack of financial resources for the development of the investment infrastructure of forensic examination was revealed. The need to update the material and technical support of expert institutions is substantiated. It was found that, regardless of departmental subordination, forensic experts of all scientific research forensic institutions do not receive decent remuneration. It has been proven that one of the reasons for this is non-fulfillment of the requirements of Art. 18 of the Law of Ukraine "On Forensic Expertise", the validity of which is suspended every year by laws on the State Budget of Ukraine. It has been established that the European Commission on the Efficiency of Justice draws attention to the fact that the work of an expert should be reasonably and properly rewarded. It was noted that the income from the provision of paid services is one of the sources of financial support for scientific and research forensic institutions. The need to change approaches to calculating the cost of paid services is argued. A conceptual scheme of the institutional foundations of the organization of financial support of forensic expert activity has been developed.

Keywords: forensic expertise, financial support, financing, material and technical support.

Вступ

Сучасні політичні, соціальні та економічні виклики, з якими стикнулася Україна, зумовлюють необхідність посилення використання науково обґрунтованих методів управління фінансами на всіх рівнях економічної системи, що дозволить збалансувати можливості та потреби держави, органів державної влади, органів місцевого самоврядування і суб'єктів господарювання різних форм власності не лише в короткостроковому, а й у середньостроковому та довгостроковому періодах. Будь-яка правова держава, якою є Україна, бере на себе зобов'язання забезпечити верховенство права, дотримання прав і свобод її громадян, фізичних і юридичних осіб. Одним із засобів реалізації цього завдання виступає судова експертиза, яка дозволяє встановити істину за кримінальними, господарськими і цивільними справами. Зважаючи на вагому роль судово-експертної діяльності в дотриманні фундаментальних принципів правопорядку надзвичайно важливо сформулювати ефективно функціонуючу систему управління нею загалом та окремими складовими цієї системи, такими як фінансове забезпечення, зокрема. В умовах обмеженості ресурсів актуалізується необхідність покращення фінансового забезпечення судово-експертної діяльності.

Теоретико-прикладні аспекти фінансового забезпечення висвітлено в працях вітчизняних науковців в області теорії фінансів: О.Д. Василика [1], М.К. Галабурди [2], Г.Г. Кірейцева [3], А.А. Манжули [4], В.М. Опаріна [5], О.Б. Стефанишиної [6], С.І. Юрія [7] та ін. Узагальнюючи наукові погляди, можна зазначити, що більшість науковців визначають фінансове забезпечення як сукупність економічних відносин, що виникають з приводу залучення і ефективного використання фінансових ресурсів, з метою сталого розвитку національної економіки (на макрорівні) та з метою створення надійних умов функціонування та розвитку суб'єкта господарювання (на мікрорівні). Разом з тим, на нашу думку, не отримали достатньої розробки питання, пов'язані з розкриттям сутності та особливостей фінансового забезпечення судово-експертної діяльності, а також формуванням механізму та оцінкою ефективності такого забезпечення, що є *метою дослідження*.

Результати

Управління фінансовим забезпеченням, в тому числі науково-дослідних судово-експертних установ, виконує забезпечувальну, регулятивну, соціальну та контрольну функції. Забезпечувальна дія проявляється у виборі видів і форм фінансових ресурсів та встановленні джерел фінансування, тобто покриття повсякденних потреб. Ця функція характеризує пасивний вплив фінансового забезпечення. Регулятивна дія, пов'язана з впливом на процес розширеного відтворення та розвиток суб'єкта господарювання, передбачає застосування певних методів фінансового забезпечення та характеризує активний вплив фінансового забезпечення [6]. Соціальна функція фінансового забезпечення суб'єктів судово-експертної діяльності спрямована на забезпечення соціального захисту та соціальних гарантій судових експертів. Контрольна дія фінансового забезпечення реалізується у здійсненні державного фінансового контролю за діяльністю науково-дослідних судово-експертних установ, за виконанням покладених на них завдань по експертному забезпеченню правосуддя. Крім того, контроль виконання усіх фінансових, господарських операцій науково-дослідних судово-експертних установ дає можливість виявити недоліки і помилки в їх фінансовій діяльності, вжити заходи щодо їх усунення, а також надає зустрічну інформацію для стратегічного й поточного планування державних витрат як під час визначення цільового спрямування коштів, так і під час визначення їхнього обсягу.

Фінансове забезпечення діяльності науково-дослідних судово-експертних установ становить підґрунтя для виконання поставлених перед ними завдань та прийнятих зобов'язань.

Зауважимо, що в процесі фінансування науково-дослідних судово-експертних установ застосовується методи кошторисного фінансування, під яким розуміють спрямування грошових коштів, акумульованих із різних джерел фінансування, на покриття потреб бюджетних установ та виконання основних функціональних завдань [8]. З урахуванням чинних вітчизняних нормативно-правових актів [9], кошторисом науково-дослідних судово-експертних установ є основний плановий документ, який надає їм повноваження щодо отримання і здійснення видатків, визначає обсяг і спрямування коштів для виконання функцій з експертного забезпечення правосуддя та досягнення цілей, визначених на рік відповідно до бюджетних призначень. Нагадаємо, що за формою кошторис науково-дослідних судово-експертних установ складається з двох складових частини: 1) загальний фонд, який містить обсяг надходжень із загального фонду бюджету та розподіл видатків за повною економічною класифікацією видатків бюджету на виконання установою основних функцій; 2) спеціальний фонд, який містить обсяг надходжень із спеціального фонду бюджету на певну мету та їх розподіл за повною економічною класифікацією видатків бюджету на здійснення відповідних видатків згідно з законодавством, а також на реалізацію пріоритетних заходів, пов'язаних із виконанням установою основних функцій.

Доцільно зазначити, що бюджетне фінансування, яке є однією з форм фінансового забезпечення науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України, відбувається за окремою бюджетною програмою КПКВК 3601070 «Проведення судової експертизи і розробка методики проведення судових експертиз» із застосуванням програмно-цільового методу. Бюджетна програма представляє собою сукупність заходів, спрямованих на досягнення єдиної мети, завдань та очікуваного результату, визначення та реалізацію яких здійснює розпорядник бюджетних коштів відповідно до покладених на нього функцій [10]. Виходячи з цього, необхідно звернути увагу на мету певної бюджетної програми. Так, метою бюджетної програми КПКВК 3601070 є «проведення судової експертизи науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції для органів дізнання, досудового слідства, судових органів та розробка методик і методів дослідження в галузі судової експертизи, які впроваджуються в судово-експертну практику, з урахуванням сучасних досягнень науки і техніки» [11].

Аналіз даних щорічних звітів про виконання паспорта бюджетної програми КПКВК 3601070 «Проведення судової експертизи і розробка методики проведення судових експертиз» свідчать про щорічне збільшення обсягів бюджетного фінансування науково-дослідних установ судових

експертиз Міністерства юстиції з 312158,0 тис.грн. за 2018 р. до 656992,1 тис. грн. за 2022 р. (згідно з паспортом бюджетної програми), тобто в 2,1 рази. Найбільшу питому вагу в бюджетному фінансуванні займають видатки на проведення судових експертиз, які в 2018 р. склали 70,4% від загальних обсягів фінансування, відповідно: в 2019 – 83,5%, у 2020 – 88,8%, у 2021 – 71% (план), у 2022 – 80,5% (план). Разом з тим, видатки на розробку методик проведення судових експертиз до загальних обсягів бюджетного асигнування становили не значну питому вагу, а саме: в 2018 - 8,1%, у 2019 – 10,6%, у 2020 – 11,1%, у 2021 – 8,6% (план), у 2022 – 11,0% (план). Незначну питому вагу в загальних обсягах бюджетного фінансування займає й матеріально-технічне забезпечення науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України (далі – Мінюсту), що свідчить про недостатність фінансових ресурсів для розвитку інвестиційної інфраструктури судової експертизи (табл. 1).

Таблиця 1.

Структура та обсяг фінансування установ судових експертиз Мінюсту

Показник	2018 (факт)	2019 (факт)	2020 (факт)	2021 (план)	2022 (план)
1. Загальний обсяг бюджетних асигнувань, тис. грн, в т.ч. за напрямками використання:	312158,0	335800,8	355573,7	460254,1	656992,1
На проведення судових експертиз	219905,9	280481,9	315865,4	326640,7	528575,2
Розробка методик проведення	25364,6	35436,8	39543,1	39543,1	72407,6
Підготовка кадрів вищої кваліфікації	673,00	61,2	165,2	370,3	424,2
1.4. Придбання криміналістичного обладнання	-	17520,9	-	84600,00	55585,1
1.5. Здійснення заходів у сфері інформатики	-	3300,00	-	-	-
1.6. Придбання та монтаж приміщення модульного типу для розміщення лабораторії молекулярно-генетичних досліджень	-	-	-	9100,00	-
2. Чисельність штатних працівників у НДСЕУ МЮ України, осіб, в т.ч	1049	1078	1085	1167	1176
2.1. Фахівців	920	938	941	1013	1026
3. Кількість проведених судових експертиз, штук	106214	123096	130099	94440	107696
4. Кількість наукових розробок	77	94	129	118	128
5. Кількість придбаного криміналістичного обладнання, од.	165	10	-	45	110
6. Кількість придбаних комп'ютерів, од	-	118	-	-	-
7. Площа модульного типу для розміщення лабораторії молекулярно-генетичних досліджень кв.м	-	-	-	175,0	-

Складено автором за даними [12-15; 11]

Згідно з інформацією, наведеною в Моніторинговому звіті Міністерства юстиції України за 2020 р., «існує об'єктивна необхідність в оновленні обладнання для експертних лабораторій (обладнання має бути нового покоління та відповідати міжнародним стандартам). Виконання експертиз на відповідному обладнанні підвищить якість та скоротить строк проведення експертиз, а також забезпечить можливість обміну даними під час розслідування міжнародних злочинів. Належне

матеріальне забезпечення державних експертних установ дозволить розширити штат судових експертів, що забезпечить проведення експертиз в установлені законодавством строки, а також дозволить підвищити в загальному професійний рівень судових експертів, залучити кваліфіковані кадри, зупинить відтік високо кваліфікованих судових експертів за кордон, підвищить престижність професії. Крім того, належне фінансування забезпечить не тільки гарантію незалежності судового експерта, але й виступить антикорупційним запобіжником» [16].

Доцільно зазначити, що згідно з даними, наведеними в звітах про виконання паспорта бюджетної програми КПКВК 3601070 «Проведення судової експертизи і розробка методики проведення судових експертиз» за 2018-2020 роки та Паспортах бюджетних програм КПКВК 3601070 на 2021 та 2022 роки, має місце щорічне недофінансування витрат на проведення судових експертиз в науково-дослідних судово-експертних установах Міністерства юстиції України (табл. 2).

Таблиця 2.

Результативні показники звітів про виконання паспортів бюджетних програм щодо фінансування витрат на проведення судових експертиз

	2018 (факт)	2019 (факт)	2020 (факт)	2021 (план)	2022 (план)
1. Середня вартість 1 судової експертизи, згідно з даними Звітів та паспортів бюджетної програми р. 3 п.1, в грн.	3436,00	3832,40	5036,20	3518,0	4908,00
2. Розрахунковий показник фінансування витрат на проведення 1 судової експертизи *	2070,40	2278,56	2427,88	3458,71	4908,00
3. Суми недофінансування проведеної 1 судової експертизи, в грн. (п.2- п.1)	-1365,6	-1553,84	-2608,32	-59,29	0,00
4. Розмір недофінансування проведених судових експертиз в тис.грн.	145045,84	191271,49	339339,82	5599,35	-

Довідково: Розрахунковий показник фінансування витрат на проведення 1 судової експертизи, визначено шляхом ділення обсягів фінансування на проведення судових експертиз на кількість фактично проведених експертиз за звітний період згідно з даними звітів про виконання паспорта бюджетної програми Міністерства юстиції України за 2018-2020 та паспортів бюджетної програми КПКВК 3601070 «Проведення судової експертизи і розробка методики проведення судових експертиз» за 2021-2022

Складено автором за даними [12-14; 17; 11]

На думку фахівців, неналежне фінансове забезпечення несе ризики збереження існуючих проблем у сфері судово-експертної діяльності [18].

Слід зазначити, що фінансування державних спеціалізованих установ Міністерства охорони здоров'я, Міністерства внутрішніх справ, Міністерства оборони, Служби безпеки та Державної прикордонної служби здійснюється відповідно до бюджетів, які формує керівництво міністерств та служб [16]. Однак, незалежно від відомчої підпорядкованості, судові експерти усіх науково-дослідних судово-експертних установ не отримують гідну оплату праці. Це зумовлено невиконанням вимог ст. 18 Закону України «Про судову експертизу», якою передбачено, що посадові оклади працівникам державних спеціалізованих установ (не військовослужбовцям і тим, які не мають звань рядового та начальницького складу), які мають кваліфікацію судового експерта, встановлюються у розмірі не менше 10 розмірів прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на 1

січня календарного року [19]. Дія цієї статті щороку призупиняється законами України про Державний бюджет України на відповідний рік [20-22]. Водночас, Європейська комісія з питань ефективності правосуддя звертає увагу, що робота експерта має обґрунтовано та належним чином винагороджуватися задля уникнення ризику того, що експерт може бути вмовлений порушити свою незалежність [16].

Щодо матеріально-технічного забезпечення науково-дослідних судово-експертних установ, то незалежно від відомчої підпорядкованості, фахівці відзначають недостатній рівень матеріально-технічного та ресурсного забезпечення [18]. Разом з тим, матеріально-технічне забезпечення експертних установ відіграє суттєву роль у проведенні судових експертиз, дозволяє проводити різноманітні дослідження на рівні, що відповідає сучасним вимогам.

Відмітимо, що відповідно до вимог діючих нормативно-правових актів [23-24] науково-дослідні судово-експертні установи Міністерства юстиції України та Міністерства внутрішніх справ України мають право надавати платні послуги, згідно з затвердженим переліком. Такі надходження є одним із джерел фінансового забезпечення науково-дослідних судово-експертних установ. Вони дозволяють спеціалізованим установам покривати недофінансування, зокрема, для виплати заробітної плати та закупівлі необхідного обладнання.

Вартість проведення експертиз у кримінальному провадженні науково-дослідними судово-експертними установами встановлюється відповідно до нормативної вартості однієї експертогодина згідно з вимогами Інструкції про порядок і розміри відшкодування витрат та виплати винагороди особам, що викликаються до органів досудового розслідування, прокуратури, суду або до органів, у провадженні яких перебувають справи про адміністративні правопорушення, та виплати державним спеціалізованим установам судової експертизи за виконання їх працівниками функцій експертів і спеціалістів [25]. При цьому, на думку фахівців Міністерства юстиції України, розрахунок експертогодина недостатньо аргументований, оскільки деякі експертні установи вдаються до подрібнення однієї експертизи на декілька окремих, що призводить до штучного збільшення числа проведених експертиз [18].

Зауважимо, що окремі види послуг, що включені до затвердженого переліку, надаються науково-дослідними установами судових експертиз Мінюстиції за згодою сторін за плату в обсязі, що відшкодовує витрати, пов'язані з їх виконанням [23]. Вартість окремих видів послуг, що надаються науково-дослідними установами судових експертиз МВС України, затверджена Постановою КМУ «Про затвердження переліку платних послуг, які надаються підрозділами Міністерства внутрішніх справ та Державної міграційної служби, і розміру плати за їх надання» від 4.06.2007 р № 795, в абсолютному вимірі за один об'єкт дослідження залежно від виду експертизи та її складності [24].

Доцільно зазначити, що узагальненої статистики за надходженнями від надання науково-дослідними установами судових експертиз платних послуг немає. Це унеможливує їх аналіз та визначення їх питомої ваги в загальних обсягах фінансового забезпечення судово-експертної діяльності.

За інформацією, наведеною Директором правової політики в сфері судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів у моніторинговому звіті за 2021 рік, частиною фахової спільноти пропонується запровадити угоди про надання послуг судової експертизи, які будуть укладатися між центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику в сфері експертного забезпечення правосуддя, та суб'єктом судово-експертної діяльності, який відповідає вимогам, встановленим Міністерством юстиції України, та здійснює щонайменше один із таких видів судово-експертної діяльності: криміналістичні експертизи, обстеження і дослідження; судово-медичні і судово-психіатричні експертизи, обстеження і дослідження; експертизи, обстеження та дослідження у справах про адміністративні правопорушення за дорученням органу державної влади чи суду [18].

Проведене дослідження стану фінансового забезпечення судово-експертної діяльності дозволило розробити концептуальну схему інституційних засад організації фінансового забезпечення судово-експертної діяльності, що представлена на рис. 1.

Рис. 1. Концептуальна схема інституційних засад організації фінансового забезпечення судово-експертної діяльності

Висновки

За результатами проведеного дослідження було встановлено недостатній рівень фінансового, матеріально-технічного та ресурсного забезпечення судово-експертних установ. Це спричинене низкою факторів, одним із яких є положення чинних нормативно-правових актів. Так, затверджені норми чинного профільного закону, що регулюють оплату праці експертів, щорічно призупиняються. Водночас, належне фінансування забезпечить виступити антикорупційним запобіжником, дозволить підвищити залучити кваліфіковані кадри тощо. Матеріально-технічне забезпечення також варто покращити. Це дасть змогу проводити різноманітні дослідження на рівні, що відповідає сучасним вимогам, а також спростить проведення окремих видів експертиз і сприятиме підвищенню рівня їх якості.

Список використаних джерел

1. Василик О.Д. Теорія фінансів. К.: НІОС, 2000. 416 с.
2. Галабурда М.К. Фінансове забезпечення економічної політики в Україні : дис. канд. екон. наук : спец. 08.01.01. К., 2003. 278 с.
3. Кірейцев Г.Г. Фінансовий менеджмент : [навч. посіб.] / 2-е вид., перероб. та доп. К. : ЦУЛ, 2002. 495 с.
4. Манжула А.А. Фінансове та матеріально-технічне забезпечення діяльності науково-дослідних установ в Україні: поняття та сутність Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО, 2015. Вип. 35. Ч. 1. Том 2. С. 40-43.

5. Опарін В.М. Фінанси (Загальна теорія) : [навч. посіб.]; 2-ге вид., доп. і перероб. К. : КНЕУ, 2002. 240 с.
6. Стефанишин О.Б. Теоретичні основи визначення сутнісних характеристик, функцій та складових фінансового забезпечення суб'єктів господарювання. Глобальні та національні проблеми економіки. Вип. 10, 2016. С. 40–43.
7. Фінанси: вишкіл студії. За ред. д.е.н., проф. С.І. Юрія. Тернопіль : Карт-бланш, 2002. 357 с.
8. Рак Г.В. Кошторисне фінансування бюджетних установ у системі казначейського обслуговування бюджету Економічний аналіз : зб. наук. праць Тернопіль :ВПЦ. ТНЕУ. “Економічна думка”, 2014. том 17. № 1. С. 160-166.
9. Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 р. № 228. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2002-%D0%BF#Text>
10. Бюджетний кодекс України: Закон України від 8.07.2010 р. № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
11. Проведення судової експертизи і розробка методики проведення судових експертиз: Паспорт бюджетної програми на 2022 рік за КПКВК 3601070. URL: <https://minjust.gov.ua> > 2022- rik-8960
12. Проведення судової експертизи і розробка методики проведення судових експертиз: Звіт про виконання паспорта бюджетної програми КПКВК 3601070 на 1 січня 2019. URL: <https://minjust.gov.ua/m/2018-rik-5799>
13. Проведення судової експертизи і розробка методики проведення судових експертиз: Звіт про виконання паспорта бюджетної програми КПКВК 3601070 на 1 січня 2020. URL: <https://minjust.gov.ua/m/2019-rik-6595>
14. Звіт про виконання паспорта бюджетної програми КПКВК 3601070 «Проведення судової експертизи і розробка методики проведення судових експертиз» на 1 січня 2021. URL: <https://minjust.gov.ua> > 2020-rik-7460
15. Проведення судової експертизи і розробка методики проведення судових експертиз: Паспорт бюджетної програми на 2021 рік за КПКВК 3601070. URL: <https://minjust.gov.ua> > 2021-rik-7405
16. Моніторинговий звіт за 2020 рік Міністерства юстиції України. Директорат правосуддя та кримінальної юстиції. URL: <https://minjust.gov.ua/files/general/2021/01/19/20210119145116-22.pdf>
17. Проведення судової експертизи і розробка методики проведення судових експертиз: Паспорт бюджетної програми на 2021 рік за КПКВК 3601070. URL: <https://minjust.gov.ua> > 2021-rik-7405
18. Моніторинговий звіт за 2021 рік / відпов. ред. к.ю.н. Олійник О.М. 662 с. URL: <https://minjust.gov.ua/m/monitoring-vprovadjennya-ta-analiz-efektivnosti->
19. При судову експертизу: Закон України від 25.02.1994 р. № 4038-XX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text>
20. Про Державний бюджет України на 2020 рік: Закон України від 14.11.2019 р. № 294-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/294-20#Text>
21. Про Державний бюджет України на 2021 рік: Закон України від 15.12.2020 р. № 1082-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1082-20#Text>
22. Про Державний бюджет України на 2022 рік: Закон України від 02.12.2021 р. № 1928-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1928-20#Text>
23. Деякі питання надання платних послуг науково-дослідними установами судових експертиз Міністерства юстиції: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.07.2011 р. № 804. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/804-2011-%D0%BF#Text>;

24. Про затвердження переліку платних послуг, які надаються підрозділами Міністерства внутрішніх справ та Державної міграційної служби, і розміру плати за їх надання: Постанова Кабінету Міністрів України від 4.06.2007 р. № 795. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/795-2007-%D0%BF#Text>
25. Про затвердження Інструкції про порядок і розміри відшкодування витрат та виплати винагороди особам, що викликаються до органів досудового розслідування, прокуратури, суду або до органів, у провадженні яких перебувають справи про адміністративні правопорушення, та виплати державним спеціалізованим установам судової експертизи за виконання їх працівниками функцій експертів і спеціалістів: Постанова Кабінету Міністрів України від 1.07.1996 р. № 710. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/710-96-%D0%BF#Text>